



EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME
EUROPSKI SUD ZA LJUDSKA PRAVA
PRVI ODJEL

ODLUKA

Zahtjev br. 75187/12
Sava ŽARKOVIĆ i ostali
protiv Hrvatske

Europski sud za ljudska prava (Prvi odjel), zasjedajući 9. lipnja 2015. godine kao Vijeće u sastavu:

Isabelle Berro, *Predsjednica*,
Mirjana Lazarova Trajkovska,
Julia Laffranque,
Paulo Pinto de Albuquerque,
Linos-Alexandre Sicilianos,
Erik Møse,
Ksenija Turković, *suci*,

i André Wampach, *zamjenik tajnika odjela*,

Uzimajući u obzir gore navedeni zahtjev podnesen 12. studenog 2012. godine,

Uzimajući u obzir izjavu koju je podnijela tužena Vlada dana 17. prosinca 2014. godine tražeći Sud da izbriše zahtjev sa svoje liste predmeta i odgovor podnositelja na tu izjavu,

Uzimajući u obzir očitovanja koja je podnijela tužena Vlada i odgovore na očitovanja koje su podnijeli podnositelji zahtjeva,

Nakon vijećanja donosi sljedeću odluku:

ČINJENICE

1. Prva podnositeljica, gđa. Sava Žarković, hrvatska je državljanica, a drugi i treći podnositelj, gđa. Milica Amanović i g. Nikola Grubor, srpski su državljani. Podnositelji su redom rođeni 1945., 1948. i 1952. godine. Svi žive u Beogradu u Srbiji. Zastupao ih je g. L. Šušak, odvjetnik iz Zagreba.

2. Hrvatsku Vladu ("Vlada") zastupala je njezina zastupnica, gđa Š. Stažnik.

A. Okolnosti predmeta

Činjenično stanje predmeta, kako su ga iznijele stranke, može se sažeti kako slijedi.

1. Pozadina predmeta

3. Godine 1991. oružani sukob u Hrvatskoj je eskalirao. Tijekom 1991. i 1992. godine srpske paravojne snage preuzele su kontrolu nad jednom trećinom hrvatskoga teritorija i proglasile takozvanu Srpsku autonomnu oblast Krajinu (dalje u tekstu "Krajina"). Početkom kolovoza 1995. godine hrvatska su vlasti najavile vojne akcije s ciljem vraćanja kontrole nad Krajinom. Akcija pod kodnim nazivom "Oluja" trajala je od 4. do 7. kolovoza 1995. godine. Prije ove akcije, velika većina stanovništva Krajine pobjegla iz Hrvatske, prvo u Bosnu i Hercegovinu, no kasnije su mnogi od njih otišli živjeti u Srbiju. Neki od njih vratili su se u Hrvatsku nakon rata. Broj izbjeglica procjenjuje se na 100000 do 150000.

2. Ubojstvo srodnika podnositelja zahtjeva

4. Dana 24. kolovoza 1995. srodnik podnositelja, J.G., nestao je u selu Plavno, na području Krajine. Njegovo tijelo nikada nije pronađeno. Iz dokumenta i očitovanja koje su podnijele stranke čini se da nikada nije pokrenuta istraga o okolnostima nestanka ili smrti J.G.-a.

3. Građanski postupak

5. Dana 13. srpnja 2005. podnositelji zahtjeva podnijeli su građanski zahtjev Općinskom sudu u Zagrebu protiv države, tražeći odštetu vezano za smrt J.G.-a prema Zakonu o odgovornosti Republike Hrvatske za štetu uzrokovanu od strane pripadnika hrvatskih oružanih i redarstvenih snaga za vrijeme Domovinskog rata (dalje u tekstu "Zakon o odgovornosti" (hrvatske vojske i policije)). Predmet je prebačen na Općinski sud u Kninu.

6. Općinski sud u Kninu saslušao je tri svjedoka te je 3. siječnja 2008. odbacio zahtjev podnositelja temeljem toga što je ubojstvo J.G. ratna šteta, a podnositelji zahtjeva nisu dokazali da su J.G.-a ubili pripadnici hrvatske vojske ili policije, što su trebali učiniti prema Zakonu o odgovornosti (hrvatske vojske i policije). Mjerodavan dio prvostupanjske odluke glasi:

"Dokazi ukazuju na to da se smrt J.G.-a, koja se dogodila 24. kolovoza 1995. godine u Plavnom, nakon vojne akcije "Oluja", kada je hrvatska vojska bila stacionirana na tom području s ciljem da ga osigura, može smatrati štetom izravno uzrokovanom stanjem rata i povezanom s neredom, nemirom, panikom, evakuacijom i sličnim događajima neposredno nakon ratnih operacija. Stoga, to je ratna šteta, a ... odgovornost Republike Hrvatske je isključena.

...

U vezi gore navedenoga, članak 1. Zakona o odgovornosti (hrvatske vojske i policije) ne primjenjuje se ... jer nema dokaza da je šteta uzrokovana od strane hrvatskih vojnih ili oružanih snaga ili policije.

... Tužitelji nisu dokazali da su pripadnici hrvatskih vojnih snaga prouzročili smrt njihovog supruga i oca jer nije bilo izravnih očevidaca.

..."

7. Presudu je potvrdio Županijski sud u Šibeniku 19. travnja 2010. godine. Mjerodavni dio presude glasi:

"Dokumenti u spisu predmeta pokazuju da je otac tužitelja nestao u Plavnom dana 24. kolovoza 1995. godine, da njegovo tijelo nikada nije pronađeno te da se smatra mrtvim od 6. kolovoza 1995. godine temeljem odluke Općinskog suda u Kninu od 20. lipnja 2000.

...

Prvostupanjski sud ispravno je zaključio da niti tužitelji niti svjedoci u ovome postupku nisu vidjeli što se dogodilo s ocem tužitelja. Činjenica da su u to vrijeme pripadnici hrvatske vojske i policije bili u Plavnom, na području gdje je provedena vojna akcija "Oluja", ne može sama za sebe biti prihvaćena kao dokaz da su pripadnici hrvatske vojske ubili J.G.-a.

....

Tužitelji su morali dokazati da su njihovog oca ubili pripadnici [hrvatske] vojske ili policije, te da njegovo ubojstvo nije bilo posljedica ratne akcije (ratna šteta). Smatra se da je ratna šteta šteta koju su prouzročili pripadnici [hrvatskih] oružanih snaga ili policije u vojnoj ili policijskoj službi ili u vezi sa službom u Domovinskom ratu (od 17. kolovoza 1990. do 30. lipnja 1996.), ako je šteta nastala u to vrijeme i na području gdje su se događale vojne akcije ... Tužitelji nisu uspjeli dokazati ne samo da šteta nije ratna šteta nego ni da su štetu prouzročili pripadnici hrvatskih oružanih snaga ili policije.

..."

8. Žalba podnositelja zahtjeva na točke zakona podnesena Vrhovnom sudu odbijena je 23. studenog 2011. godine. Mjerodavni dio presude Vrhovnog suda glasi:

"Niži sudovi odbacili su zahtjev na temelju toga što tužitelji nisu dokazali da su J.G.-a ubili pripadnici hrvatskih oružanih ili redarstvenih snaga, niti da njegovo ubojstvo nije bilo posljedica ratne aktivnosti (ratna šteta), zbog čega nisu bili ispunjeni uvjeti za odgovornost okrivljenika.

Niži sudovi temeljili su svoje zaključke na sljedećim činjenicama:

- suprug i otac tužitelja, J.G., nestao je 24. kolovoza 1995. godine u Plavnom;
- njegovo tijelo nikada nije pronađeno, a 6. kolovoza 1996. [1995.] smatra se datumom njegove smrti (odluka Općinskog suda u Kninu ... od 20. lipnja 2000.);
- tijekom vojne akcije "Oluja" stanovnici sela Grubori u Plavnom otišli su u seosku školu kako bi ih pripadnici UNPROFOR-a registrirali i odveli u Srbiju, dok je pokojni J.G. ostao kod kuće; oni [stanovnici sela Grubori] su putem [do seoske škole] sreli dvadeset i pet do trideset naoružanih vojnika; kada su krenuli prema seoskoj školi,

njihov dio sela bio je spaljen; i na povratku svojim domovima našli su više mrtvih tijela, ali ne i ono J.G.-a.

Ovaj sud smatra da su niži sudovi pravilno primijenili materijalno pravo kada su odbili zahtjev tužitelja.

Članak 1. Zakona o odgovornosti (hrvatske vojske i policije) uređuje odgovornost Republike Hrvatske za štetu uzrokovanu od strane pripadnika hrvatskih oružanih i redarstvenih snaga u vojnoj ili policijskoj službi ili u vezi s tom službom tijekom Domovinskog rata u razdoblju između 17. kolovoza 1990. i 30. lipnja 1996. godine. Prema članku 2. Zakona o odgovornosti (hrvatske vojske i policije) Republika Hrvatska po općim pravilima o odgovornosti za štetu odgovara samo za onu štetu iz članka 1. toga Zakona koja nema karakter ratne štete.

Nadalje, prema članku 3. Zakona o odgovornosti (hrvatske vojske i policije), smatra se da je ona šteta koju su tijekom Domovinskog rata od 17. kolovoza 1990. do 30. lipnja 1996. uzrokovali pripadnici hrvatskih oružanih i redarstvenih snaga u vojnoj ili redarstvenoj službi ili u svezi s obavljanjem vojne ili redarstvene službe, ako je počinjena u vrijeme i na prostoru odvijanja vojnih borbenih akcija, ali oštećenik može dokazivati suprotno.

S obzirom da nije dokazano da je šteta u pitanju počinjena od strane pripadnika hrvatskih oružanih i redarstvenih snaga (ni tužitelji ni svjedoci u postupku nisu vidjeli što se dogodilo J.G.-u) ovaj sud smatra da su niži sudovi pravilno primijenili materijalno pravo kada su odbili zahtjev tužitelja temeljem navedenog. Činjenica da su u to vrijeme pripadnici hrvatske vojske i policije bili u Plavnom, što je dio područja na kojem je provedena vojna akcija "Oluja", ne može sama za sebe biti prihvaćena kao dokaz da su pripadnici hrvatske vojske ubili J.G.-a, kao što je točno navedeno u spornoj drugostupanjskoj presudi.

Osim toga, bez obzira na to što tužitelji nisu uspjeli dokazati da je šteta u pitanju počinjena od strane pripadnika hrvatske vojske, te s obzirom na to da se ubojstvo J.G.-a dogodilo u Plavnom nakon vojne akcije "Oluja", kada je hrvatska vojska boravila na tom području kako bi ga osigurala, treba reći da je u trenutnom predmetu pretpostavka ratne štete uređena člankom 3. Zakona o odgovornosti (hrvatske vojske i policije) ispunjena (time što je šteta koja je, s obzirom na svoje posljedice i određeno vrijeme i mjesto gdje se dogodila, bila izravno uzrokovana ratnim stanjem te je izravno povezana s ratnim operacijama), šteta za koju optužena Republika Hrvatska nije odgovorna prema članku 2. Zakona o odgovornosti (hrvatske vojske i policije), kao što su niži sudovi ispravno zaključili.

..."

9. Ustavnu tužbu podnositelja zahtjeva koja je uslijedila Ustavni sud proglasio je nedopuštenom kao očigledno neosnovanom 7. svibnja 2012. godine.

B. Mjerodavno domaće pravo

10. Zakon o odgovornosti Republike Hrvatske za štetu uzrokovanu od strane pripadnika hrvatskih oružanih i redarstvenih snaga tijekom Domovinskog rata (Narodne novine br. 117/2003 od 23. srpnja 2003. godine) uređuje uvjete prema kojima je država odgovorna za plaćanje

naknade za štetu uzrokovanu od strane pripadnika vojske i policije tijekom oružanog sukoba. Mjerodavne odredbe glase kako slijedi:

Članak 1.

"Ovim se Zakonom uređuje odgovornost Republike Hrvatske za štetu koju su tijekom Domovinskog rata od 17. kolovoza 1990. do 30. lipnja 1996. uzrokovali pripadnici hrvatskih oružanih i redarstvenih snaga u vojnoj ili redarstvenoj službi ili u svezi s tom službom."

Članak 2.

"Republika Hrvatska po općim pravilima o odgovornosti za štetu odgovara samo za onu štetu iz članka 1. ovoga Zakona koja nema karakter ratne štete."

Članak 3.

"(1) Ratnom štetom u smislu ovoga Zakona smatra se osobito:

– šteta uzrokovana za vrijeme i na prostoru odvijanja vojnih akcija svim sredstvima i oblicima ratnih borbenih djelovanja (bombardiranje, granatiranje, mitraljiranje, eksplozije, miniranje, pokreti jedinica i sl.);

– šteta od izravne i konkretne vojne koristi ako je, s obzirom na vrijeme i mjesto izvršenja u izravnoj i neposrednoj funkciji vojnih operacija, i to posebice:

a) šteta nastala kao izravna posljedica bilo koje zaštitne ili pripremne mjere nadležnih vojnih vlasti poduzete s ciljem otklanjanja, odnosno sprječavanja izvršenja bilo kojega neprijateljskog napada;

b) šteta nastala kao izravna posljedica zaštitnih ili pripremnih mjera nadležnih vojnih vlasti poduzetih u očekivanju neprijateljske akcije (radovi na zemljištu, oduzimanje pokretnina, zauzimanje nekretnina i sl.);

c) šteta nastala kao izravna posljedica mjera poduzetih s ciljem sprječavanja širenja ili ublažavanja posljedica štete opisane u podstavku 1. ovoga stavka;

– šteta koja je po svojim učincima, te konkretnim okolnostima vremena i mjesta počinjenja štetne radnje, izravno izazvana ratnim stanjem i neposredno se nadovezuje na ratne operacije (izravne posljedice ratnih događaja u svezi s neredima, metežom, panikom, evakuacijom i sličnim zbivanjima neposredno nakon poduzetih ratnih operacija).

(2) Pretpostavlja se da je posljedica ratnog čina (ratna šteta) ona šteta koju su tijekom Domovinskog rata od 17. kolovoza 1990. do 30. lipnja 1996. uzrokovali pripadnici hrvatskih oružanih i redarstvenih snaga u vojnoj ili redarstvenoj službi ili u svezi s obavljanjem vojne ili redarstvene službe, ako je počinjena u vrijeme i na prostoru odvijanja vojnih borbenih akcija, ali oštećenik može dokazivati suprotno."

PRIGOVORI

11. Podnositelji zahtjeva prigovaraju temeljem postupovnog aspekta članka 2. i 14. Konvencije da su dostupni kaznenopravni mehanizmi u vezi nestanka i smrti njihovog bliskog srodnika bili neučinkoviti, te da

nacionalna tijela nisu istražila moguće etničke motive njegove smrti, kao što zahtijeva članak 14. Konvencije.

12. Nadalje, prigovaraju temeljem članka 13. Konvencije da je njihov zahtjev za odštetu bio odbačen na temelju toga što nisu dokazali da je njihov srodnik ubijen od strane pripadnika hrvatske vojske niti da njegova smrt nije bila ratna šteta. Tvrde da pravna sredstva nisu bila učinkovita u odnosu na njihov građanski zahtjev za odštetu.

PRAVO

A. Navodna povreda članaka 2. i 14. Konvencije

13. Podnositelji zahtjeva prigovaraju da nadležna tijela nisu poduzela odgovarajuće i prikladne korake kako bi se istražile okolnosti smrti njihovog bliskog srodnika J.G:-a niti kako bi se počinitelji priveli pravdi. Također tvrde da je J.G. ubijen zbog svog srpskog etničkog podrijetla te da nacionalna tijela nisu istražila taj faktor. Pozivaju se na članke 2. i 14. Konvencije, koji glase kako slijedi:

Članak 2.

"1. Pravo svakoga na život zaštićeno je zakonom. Nitko ne smije biti namjerno lišen života osim u izvršenju sudske presude na smrtnu kaznu za kaznena djela za koje je ta kazna predviđena zakonom.

2. Nije u suprotnosti s odredbama ovoga članka lišenje života proizašlo iz upotrebe sile koja je bila nužno potrebna:

- (a) pri obrani bilo koje osobe od protupravnog nasilja;
- (b) pri zakonitom uhićenju ili pri sprječavanju bijega osobe zakonito lišene slobode;
- (c) radi suzbijanja pobune ili ustanka u skladu sa zakonom."

Članak 14.

"Uživanje prava i sloboda koje su priznate u ovoj Konvenciji osigurati će se bez diskriminacije na bilo kojoj osnovi, kao što je spol, rasa, boja kože, jezik, vjeroispovijed, političko ili drugo mišljenje, nacionalno ili društveno podrijetlo, pripadnost nacionalnoj manjini, imovina, rođenje ili druga okolnost."

14. U pismu koje je podnijela 17. prosinca 2014. godine, Vlada je obavijestila Sud da predlažu da naprave sljedeću jednostranu izjavu u cilju rješavanja pitanja postavljenih na temelju članaka 2. i 14. Konvencije:

"Izjavljujem, ovom jednostranom izjavom, da Vlada Republike Hrvatske:

(a) priznaje da je u ovome predmetu bilo povrede prava na život podnositelja zahtjeva, što se tiče načina na koji su kaznenopravni mehanizmi bili primijenjeni u trenutnom predmetu od strane domaćih tijela, kao i povrede postupovne obaveze iz članka 14. Konvencije; te

(b) pristaje platiti podnositeljima zahtjeva zajednički 18900 eura za pokrivanje bilo kakve nematerijalne štete te troškova i izdataka, uz sve poreze koji bi mogli biti zaračunati podnositeljima zahtjeva.

Ovaj iznos bit će pretvoren u hrvatske kune prema tečaju važećem na dan isplate, te će biti plativ u roku od tri mjeseca od datuma obavijesti o odluci Suda sukladno članku 37. stavka 1. Europske konvencije o ljudskim pravima na račun koji odredi podnositelj zahtjeva. U slučaju da iznos ne bude isplaćen u navedenom roku od tri mjeseca, Vlada se obvezuje platiti običnu kamatu na njega, za razdoblje od isteka roka do namirenja po stopi koja je jednaka najnižoj kreditnoj stopi Europske središnje banke tijekom razdoblja neplaćanja, uvećana za tri postotna boda. Ova isplata će predstavljati konačno rješenje slučaja"

Proглаšenje je potpisala zastupnica Vlade.

15. Pismom od 4. veljače 2015. podnositelji zahtjeva odbili su ponudu Vlade, smatrajući ponuđeni iznos preniskim i inzistirajući na ispitivanju ostalih prigovora.

16. Sud ponavlja da mu je člankom 37. stavkom 1. točkom (c) Konvencije omogućeno da izbriše predmet sa svoje liste slučajeva kada:

"... iz nekog drugog razloga koji utvrdi Sud, više nije opravdano nastaviti s daljnjim ispitivanjem zahtjeva."

17. Također ističe da, u određenim okolnostima, može izbrisati zahtjev prema članku 37. stavku 1. točki (c) temeljem jednostrane izjave tužene Vlade čak i ako podnositelj zahtjeva želi da se ispitivanje slučaja nastavi.

18. S tim ciljem, Sud će pomno ispitati proglašenje u svjetlu načela utvrđenih svojoj sudskoj praksi, posebice presude u predmetu *Tahsin Acar* (vidi *Tahsin Acar protiv Turske* [VV], br. 26307/95, §§ 75. -77., ESLJP 2003-VI; *WAZA Spółka z.o.o. protiv Poljske* (odluka), br. 11602/02, od 26. lipnja 2007. godine; i *Sulwińska protiv Poljske* (odluka), br. 28953/03, od 18. rujna 2007. godine).

19. Sud je zadovoljan što Vlada nije osporavala taj dio navoda podnositelja zahtjeva i otvoreno je priznala povrede članka 2. i 14. Konvencije u skladu s navodima.

20. Što se tiče predviđene odštete koja će se omogućiti podnositeljima zahtjeva, Vlada se obvezala platiti 18900 eura (EUR) za nematerijalnu štetu, kao i troškove i izdatke. Sud primjećuje da čak i ako taj iznos ne odgovara točno iznosima koje je Sud dodjeljivao u sličnim slučajevima, ono što je važno jest da predloženi iznos nije nerazuman u usporedbi s njima (vidi predmet *Cocchiarella protiv Italije* [VV], br. 64886/01, § 105., ESLJP 2006-V). Vlada se obvezala platiti iznos u roku od tri mjeseca od odluke Suda, sa zateznom kamatom u slučaju kašnjenja s plaćanjem.

21. Sud primjećuje da je u više navrata utvrdio povrede članka 2. same ili zajedno s člankom 14. Konvencije zbog neadekvatne istraga ubojstva ili zlostavljanja podnositelja zahtjeva ili njihovih bliskih srodnika (vidi *Jularić protiv Hrvatske*, br. 20106/06, od 20. siječnja 2011.; *Skendžić i Krznarić protiv Hrvatske*, br. 16212/08, od 20. siječnja 2011.; i *Jelić protiv Hrvatske*,

br. 57856/11, od 12. lipnja 2014; te, mutatis mutandis, *Šečić protiv Hrvatske*, br. 40116/02, od 31. svibnja 2007.). Iz toga slijedi da su prigovori podignuti u trenutnom zahtjevu temeljeni na jasnoj i opsežnoj sudskoj praksi Suda.

22. Sud nadalje primjećuje da Odbor ministara ostaje nadležan za nadzor, u skladu s člankom 46. stavkom 2. Konvencije, provedbe presude koje se odnose na slične probleme. Stoga, Sud nalazi da je poštivanje ljudskih prava kao što je definirano u Konvenciji (članak 37. stavak 1. in fine) ne zahtijeva da se nastavi s ispitivanjem ovog dijela zahtjeva. U svakom slučaju, odluka Suda ne dovodi u pitanje bilo koju odluku koja bi mogla biti potrebna za vraćanje, sukladno članku 37. stavku 2. Konvencije, ovaj dio zahtjeva na listu predmeta ako Vlada ne udovolji uvjetima svoje jednostrane izjave (vidi predmet *Josipović protiv Srbije* (odluka), br. 18369/07, od 4. ožujka 2008. godine, te *Aleksentseva i 28 ostalih protiv Rusije* (odluka), br. 75025/01 i dr., od 23. ožujka 2006. godine). Sud stoga smatra da više nije opravdano nastaviti s ispitivanjem ovog dijela zahtjeva.

23. S obzirom na navedeno, uputno je brisati s liste dio zahtjeva koji se odnosi na nedostatke u istrazi o ubojstvu J.G.-a, bliskog srodnika podnositelja zahtjeva. Ova odluka ne dovodi u pitanje Vladinu trajnu obvezu da provede istragu u skladu sa zahtjevima Konvencije.

B. Navodna povreda članka 6. stavka 1. Konvencije

24. Podnositelji zahtjeva nadalje prigovaraju, pozivajući se na članak 13. Konvencije, da se građanski postupak za naknadu štete ne može smatrati učinkovitim pravnim sredstvom u nastojanju da dobiju odštetu od Države. Sud, gospodar pravne kvalifikacije činjeničnog stanja predmeta, smatra da je ovaj prigovor više pitanje prava podnositelja zahtjeva na pristup sudu kako je ono zajamčeno člankom 6. stavkom 1. Konvencije. Mjerodavni dio članka 6. stavka 1. Konvencije navodi kako slijedi:

"Radi utvrđivanja svojih prava i obveza građanske naravi ... svatko ima pravo da zakonom ustanovljeni neovisni i nepristrani sud pravično, javno i u razumnom roku ispita njegov slučaj ..."

1. Tvrđnje stranaka

25. Podnositelji zahtjeva tvrde da je građanski postupak bio neučinkovit jer je njihov zahtjev za odštetu bio odbačen na temelju toga što nisu dokazali da je njihov srodnik ubijen od strane pripadnika hrvatske vojske niti da njegova smrt nije bila ratna šteta.

26. Vlada tvrdi da su podnositelji zahtjeva bili u mogućnosti iznijeti svoju građansku tužbu pred redovnim građanskim sudom i pred brojnim sudskim tijelima pri čemu je bilo odlučivano o osnovanosti njihovog zahtjeva.

2. Ocjena Suda

27. Članak 6. stavak 1. osigurava svakome pravo da bilo koji zahtjev koji se odnosi na njegova građanska prava i obveze iznese pred sud ili tribunal. Na taj način, navedena odredba utjelovljuje "pravo na sud", jedan aspekt kojeg je pravo na pristup, tj. pravo na pokretanje postupka pred sudom o građanskim pitanjima. "Pravo na sud" nije apsolutno. Po svojoj naravi zahtijeva uređenje od strane države. Države ugovornice uživaju određenu slobodu procjene u tom pogledu, ali konačnu odluku u pogledu poštivanja zahtjeva iz Konvencije donosi Sud (vidi *Golder protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, od 21. siječnja 1975., §§ 34 in fine i 35.-36., Serija A br. 18, te *Z i ostali protiv Ujedinjenog Kraljevstva* [VV], br. 29392/95, §§ 91.-93., ESLJP 2001-V).

28. Nadalje, nacionalnim tijelima, a posebice sudovima, tumačenje domaćeg prava na prvom je mjestu. Uloga Suda ograničena je na provjeru usklađenosti Konvencije s učincima takvog tumačenja. Osim toga, Sud mora napraviti svoju ocjenu svakoga slučaja u svjetlu posebnih značajki dotičnoga postupka i pozivanjem na cilj i svrhu članka 6. stavka 1. (vidi, mutatis mutandis, *Miragall Escolano i ostali protiv Španjolske*, br. 38366/97, 38688/97, 40777/98, 40843/98, 41015/98, 41400/98, 41446/98, 41484/98, 41487/98 i 41509/98, § 36., ESLJP 2000 I).

29. Hrvatsko pravo nesumnjivo je dalo podnositeljima zahtjeva mogućnost pokretanja sudskog postupka. Iskoristili su tu mogućnost podizanjem građanske tužbe protiv države pred Općinskim sudom u Zagrebu (vidi stavak 6. ove odluke), tražeći naknadu štete koju su pretrpjeli zbog ubojstva svog bliskog srodnika. Kada je Općinski sud u Kninu, kojem je slučaj prebačen, odbacio njihov zahtjev, žalili su se pred Županijskim sudom u Šibeniku, te Vrhovnom sudu.

30. Nacionalni sudovi ispitali su osnovanost zahtjeva podnositelja i utvrdili da su okolnosti nestanka i smrti njihovog bliskog srodnika i dalje nepoznate. Zaključili su da podnositelji zahtjeva nisu uspjeli dokazati niti da su njihovog bliskog srodnika ubili hrvatski vojnici niti da je njegova smrt "posljedica djela terora ili nasilja usmjerenog na ozbiljno remećenje javnog reda". Temeljem toga, zahtjev podnositelja bio je odbačen.

31. Čini se da su podnositelji zapravo nezadovoljni ishodom predmeta i teretom dokazivanja postavljenog na njih.

32. Međutim, u skladu s člankom 19. Konvencije, dužnost Suda je osigurati poštivanje obveza preuzetih od strane Ugovornih Strana Konvencije. Točnije, njegova uloga nije bavljenje činjeničnim ili pravnim pogreškama navodno počinjenih od strane nacionalnoga suda osim ako su povrijeđena prava i slobode zaštićene Konvencijom (vidi, *inter alia*, *Tamminen protiv Finske*, br. 40847/98, § 38, od 15. lipnja 2004.).

33. Iz tog razloga, Sud u načelu neće intervenirati osim ako se odluke koje su donijeli domaći sudovi čine proizvoljnima ili očigledno nerazumnima, te pod uvjetom da je postupak u cjelini bio pravičan u skladu

sa zahtjevima članka 6. stavka 1. (vidi *Khamidov protiv Rusije*, br. 72118/01, § 170, od 15. studenog 2007., i *Anđelković protiv Srbije*, br. 1401/08, § 24, od 9. travnja 2013.).

34. S gledišta Suda, uobičajeno je obilježje građanskih postupaka da tužitelj mora dokazati svoju tvrdnju. S obzirom da su nacionalni sudovi utvrdili da podnositelji zahtjeva nisu zadovoljili teret dokazivanja, njihovi zaključci, pri odbacivanju zahtjeva podnositelja (vidi stavke 6. i 7. ove odluke) ne čine se proizvoljnima niti očigledno nerazumnima.

35. Iz navedenog slijedi da je ovaj zahtjev očigledno neosnovan i mora se odbaciti u skladu s člankom 35. stavkom 3. točkom (a) i stavkom 4. Konvencije.

Iz tih razloga Sud, jednoglasno,

Prima na znanje uvjete izjave tužene Vlade prema člancima 2. i 14. Konvencije i postupke za osiguravanje poštivanja obveza koje su u njoj navedene;

Donosi odluku o brisanju zahtjeva s liste predmeta sukladno članku 37. stavku 1. točki (a) Konvencije u onoj mjeri u kojoj se odnosi na prigovor prema člancima 2. i 14. Konvencije; te

Proglašava ostatak zahtjeva nedopuštenim.

Sastavljeno na engleskome jeziku i otpravljeno u pismenom obliku 2. srpnja 2015. godine.

André Wampach
Zamjenik tajnika

Isabelle Berro
Predsjednica

Prevela prevoditeljska agencija Alkemist

ALKEMIST
European Translation Agency
ALKEMIST STUDIO d.o.o.
Miramarska 24/6, 10 000 Zagreb
OIB: 72469496624